

Obec Prackovice nad Labem,

jako provozovatel veřejného pohřebiště podle § 16 odst. 1 **zák. č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví** a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“),

vydává v souladu s ustanovením § 19 citovaného zákona

Řád veřejného pohřebiště obce Prackovice nad Labem

*Zastupitelstvo obce ve smyslu § 102 odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozd. předpisů schválilo tento Řád veřejného pohřebiště obce dne **29.9.2020** usnesením č.3/2020, bod 2)*

*Řád veřejného pohřebiště obec vydává po předchozím souhlasu Krajského úřadu Ústeckého kraje v Ústí nad Labem ze dne **4.9.2020**, vydaného pod č.j.: **KUUK/136654/2020**.*

(Řád veřejného pohřebiště obce Prackovice nad Labem dále též jen jako „Řád“)

Článek 1 Úvodní ustanovení

1. Provozování pohřebiště je nedílnou součástí veřejné infrastruktury a službou ve veřejném zájmu v samostatné působnosti obce.
2. Na území obce se nacházejí **2 pohřebiště**, jedno v části obce Prackovice nad Labem, jedno v části obce Litochovice nad Labem.
3. Provozovatelem obou veřejných pohřebišť je obec **Prackovice nad Labem**, IČ: 002 64 229, se sídlem OÚ Prackovice nad Labem 54, 411 33 Prackovice nad Labem, zastoupené starostkou obce (dále jen „obec“ a „starosta“).
4. Správcem obou veřejných pohřebišť je obec **Prackovice nad Labem**, IČ: 002 64 229.
5. Není-li dále stanoveno jinak, rozumí se ...

veřejným pohřebištěm – prostor určený k pohřbení lidských pozůstatků nebo uložení lidských ostatků v podobě míst pro hroby a hrobky nebo úložiště jednotlivých uren nebo rozptylové či vsypové louky nebo jejich kombinace,

hrobovým místem místo na pohřebišti určené pro zřízení hrobu nebo hrobky nebo vyhrazené místo v úložišti jednotlivých uren, nebo na vsypové louce,

hrobkou – nemovitá věc, vzniklá stavební nebo montážní činností, bez ohledu na její stavebně technické provedení, použité stav. materiály a konstrukce, účel užití či dobu trvání,

hrobovým zařízením – například pomník, náhrobek, rám, krycí deska, stéla nebo jiná ozdoba hrobu, které mohou být bez znehodnocení od hrobového místa odděleny.

rozptylem – anonymní rozptýlení lidských ostatků do společného hrobového místa (louky rozptylu) bez nároku na uzavření nájemní smlouvy.

vsypem – hrobové místo na vsypové louce s právem nájmu určené pro ukládání zpopelněných lidských ostatků bez urny; jedná se o hloubkové uložení popela do země pod odkrytý travní drn a není při něm potřeba předchozí úpravy popela ani rozptylového aparátu. Vsyp popela umožňuje určit na základě nájemní smlouvy k vsypovému místu na šachovnicovitě rozčleněné zatravněné ploše konkrétní, např. rodinné místo, na které může být postupně uloženo více příbuzných nebo sobě blízkých osob.

Co je dále stanoveno ve vztahu k **provozovateli** pohřebiště, platí i pro **správce** pohřebiště, pokud tento bude v budoucnu ustanoven; naopak, nebude-li správce ustanoven, dopadají všechny níže uvedené povinnosti správce pohřebiště přímo na provozovatele pohřebiště.

Článek 2

Působnost řádu pohřebiště

1. Na území obce se nacházejí **2 pohřebiště**, jedno v části obce Prackovice nad Labem, jedno v části obce Litochovice nad Labem, pokud není dále stanoveno jinak, platí vše výše i níže uvedené pro obě obecná pohřebiště současně.
2. Obě pohřebiště jsou od okolního terénu prostorově odděleny.
3. Provozovatelem obou veřejných pohřebišť je obec **Prackovice nad Labem**, IČ: 002 64 229, se sídlem OÚ Prackovice nad Labem 54, 411 33 Prackovice nad Labem, zastoupené starostkou obce (dále jen „obec“ a „starosta“).

4. Ustanovení tohoto řádu se vztahují na:

Veřejné pohřebiště obce Prackovice nad Labem situované v k.ú. Prackovice nad Labem, pozemek parc.č. 92 a 90/2 (dále samostatně jen jako „Pohřebiště Prackovice“), a v rámci tohoto:

- místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobů
- místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobek
- místa pro ukládání zpopelněných lidských ostatků v urnách

Veřejné pohřebiště obce Litochovice nad Labem situované v k.ú. Litochovice nad Labem, pozemek parc.č. 398/2 (dále samostatně jen jako „Pohřebiště Prackovice“), a v rámci tohoto:

- místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobů
- místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobek
- místa pro ukládání zpopelněných lidských ostatků v urnách

5. Řád je závazný pro provozovatele a pro příp. správce (bez ohledu na to, kdo jimi je), dále pro obec (bez ohledu na to, zda je provozovatelem nebo správcem), a dále pro subjekty, zajišťující pohřební služby, pro obstaravatele pohřebních a jiných úkonů, pro nájemce hrobových a urnových míst, pro objednatele a zhotovitele služeb, pro návštěvníky pohřebiště, včetně osob, které zde s prokazatelným souhlasem provozovatele nebo správce pohřebiště nebo nájemce provádějí práce, jakož i pro ostatní veřejnost.
6. Hrob, ve kterém je pohřben zemřelý, jehož činnost byla mimořádně společensky prospěšná a všeobecně uznávaná, je možné rozhodnutím Zastupitelstva obce prohlásit za „**Čestný hrob**“ na základě Pravidel pro udělování čestného občanství, čestných poct a ceny obce. Hrob, který bude prohlášený „Čestným hrobem“ bude opatřen nápisem „Čestný hrob“. Nájemci hrobového místa na kterém se nachází hrob prohlášený za „Čestný hrob“ přísluší sleva z nájmu a služeb s nájmem spojených ve výši 80 % u jednohrobu a urnového místa, ve výši 100 % u dvojhrobu. Nájemce nesmí bez souhlasu Zastupitelstva obce odstranit hrobové zařízení hrobového místa. V případě, že o další užívání hrobového místa, na kterém se nachází hrob prohlášený za „Čestný hrob“, neprojeví nájemci zájem nebo v případě, že hrobové zařízení vykazuje znaky opuštěnosti, je obec povinna učinit na své náklady opatření směřující k zachování pietnosti a důstojnosti takového hrobu.
7. Náhrobek, vykazující vysoké uměleckořemeslné zpracování, je možné rozhodnutím Zastupitelstva obce prohlásit za „**Cenný náhrobek**.“ Nájemce nesmí bez souhlasu obce odstranit hrobové zařízení hrobového místa. V případě, že o další užívání hrobového místa, na kterém se nachází hrob prohlášený za „Cenný náhrobek,“ neprojeví nájemci zájem nebo v případě, že hrobové zařízení vykazuje znaky opuštěnosti, je obec povinna učinit na své náklady opatření směřující k zachování „Cenného náhrobku.“

Článek 3

Rozsah poskytovaných služeb

1. Na pohřebištích obce jsou poskytovány tyto služby:

a) nájem místa

- pro hroby, hrobky
- pro uložení lidských ostatků v urnách

b) správa a údržba pohřebiště, včetně komunikací a zeleně

c) vedení předepsané evidence související s provozováním pohřebiště

d) zajišťování odvozu a likvidace odpadů

e) spravování a udržování objektů na pohřebišti (márnice, oplocení)

f) vykonávání dozoru nad dodržováním tohoto řádu

g) zveřejňování informací v místě na daném pohřebišti obvyklém pro potřeby veřejnosti

2. Při nakládání s hrobovým zařízením jako s věcí opuštěnou bude provozovatel / správce pohřebiště postupovat nejen podle občanského zákoníku, ale také ve smyslu čl. 24 a 30 bilaterální českoněmecké Smlouvy o dobrém sousedství a přátelské spolupráci č. 521/1992 Sb. Řešení všech problémů spojených s péčí o opuštěné německé hroby by mělo probíhat v duchu smíření. Podrobnosti viz Příručka pro obce k péči o opuštěné německé a další hroby v České republice, Úřad vlády, Praha 2017.

3. V souladu se stanoviskem okresní hygienické stanice **čj. 020-1639A/02/ingMx/ingKov** a **020-1639B/02/ingMx/ingKov** je na základě zákona o pohřebnictví tímto Řádem pro uložení lidských ostatků do hrobů stanovena na pohřebišti tlecí doba v délce minimálně **10 let**. Dle hydrogeologického posudku zpracovatelů RNDr. Petr Sláma a Pavel Vobořil ve smyslu zákona č.256/2001 Sb., zejména §22 se vzhledem k místním poměrům je tlecí doba stanovena na **10 let**.

4. Zemřelí mohou být na pohřebišti pohřbeni jen se souhlasem provozovatele/správce pohřebiště.

Článek 4

Povinnosti návštěvníků pohřebiště, způsob a pravidla užívání zařízení a doba zpřístupnění pohřebiště

1. Pohřebiště je veřejné místo, denně přístupné bez neomezení.

2. Správce je oprávněn stanovit otevírací dobu pohřebiště.

3. Návštěvníci jsou v takovém případě povinni opustit pohřebiště do konce uzavírací doby bez upozornění.

4. Správce pohřebiště může z oprávněných důvodů přístup veřejnosti na pohřebiště nebo jeho část dočasně omezit nebo zakázat, např. v době provádění terénních úprav, exhumací, za sněhu, náledí apod., pokud nelze zjistit bezpečnost návštěvníků. Správce zabezpečí v zimním období nezbytnou údržbu hlavních komunikací pohřebiště v zájmu zajištění bezpečnosti.

5. Dětem do 10 let věku je dovolen vstup na pohřebiště pouze v doprovodu dospělých osob.
6. Návštěvníci jsou povinni chovat se na pohřebišti důstojně a pietně s ohledem na povahu místa a řídit se tímto Řádem; zejména není návštěvníkům pohřebišť dovoleno se zde chovat hlučně, požívat alkoholické nápoje a jiné omamné či návykové látky, znečišťovat prostor, nechat volně pobíhat zvířata a používat prostory pohřebiště i jeho vybavení k jiným než k určeným účelům.
7. Na pohřebiště je zakázáno vjíždět motorovými vozidly.
8. Pokud je na pohřebišti zavedeno třídění odpadu, je nutno toto opatření respektovat.
9. Je zakázáno provádět jakékoli zásahy do vzrostlé zeleně na pohřebišti.
10. Na pohřebišti je dovoleno umístění reklam pouze na vyhrazených místech po předchozím souhlasu provozovatele/správce pohřebiště. Není dovoleno umístění reklam na stromech ani zařízeních pohřebiště ani hrobových místech a hrobových zařízeních,
11. Na pohřebišti rovněž není dovoleno pořádat presentační akce soukromých subjektů zaměřené na výkon následné služby pro nájemce či prodej jimi nabízeného zboží. Všechny podnikatelské subjekty, které chtějí vykonávat jakékoli práce či služby pro nájemce, mají oznamovací povinnost k této činnosti vůči provozovateli / správci pohřebiště,
12. Na pohřebišti je povoleno provádět práce pouze v takovém rozsahu a způsobem, který stanoví tento Řád a provozovatel/správce.
13. Všechny osoby, vykonávající činnosti, související se zajištěním řádného provozu pohřebiště, jsou povinny tak činit v souladu se zákonem o pohřebnictví a ostatními právními normami, upravujícími takovou činnost, dodržovat tento Řád, a to vždy s vědomím správce pohřebiště, nebo s jeho předchozím souhlasem, je-li ho dle tohoto řádu potřeba.

Článek 5

Povinnosti provozovatele pohřebiště

1. Provozovatel pohřebiště je povinen zejména
 - a) do hrobu nebo do hrobky pohřbívat pouze lidské pozůstatky nebo ukládat lidské ostatky a provozovat pohřebiště v souladu se zveřejněným řádem veřejného pohřebiště, tímto zákonem a zvláštními právními předpisy,
 - b) zdržet se při kontaktu s pozůstalými chování nešetného k jejich citům a umožnit při smutečních obřadech účast registrovaných církví, náboženských společností nebo jiných osob v souladu s projevenou vůlí zemřelé osoby, a pokud se tato osoba během svého života ke smutečnímu obřadu nevyslovila, také v souladu s projevenou vůlí osob uvedených v § 114 odst. 1 občanského zákoníku,
 - c) vést evidenci související s provozováním veřejného pohřebiště a vypraviteli pohřbu vystavit doklad o pohřbení obsahující číslo hrobu nebo hrobky, jméno, popřípadě jména, a příjmení zemřelého, místo a datum jeho narození, úmrtí, pohřbení a jednoznačnou identifikaci právnické nebo podnikající fyzické osoby, která pohřbení provedla; u jiných lidských pozůstatků vést evidenci v rozsahu identifikace jiných lidských pozůstatků,
 - d) v případě, že lidské ostatky nejsou ani po uplynutí stanovené tlecí doby zetlelé, neprodleně zajistit příslušné podklady pro stanovení nové tlecí doby ve smyslu § 22

odst. 3, na jejich základě navrhnout novou tlečí dobu, vyžádat si k ní stanovisko krajské hygienické stanice a na základě tohoto stanoviska upravit odpovídajícím způsobem řád veřejného pohřebiště,

- e) v případě zákazu pohřbívání bezodkladně písemně informovat krajský úřad a nájemce hrobových míst, pokud je mu známa jejich adresa, a současně informovat krajský úřad a veřejnost o tomto zákazu v místě na daném veřejném pohřebišti obvyklém,
- f) provozovateli pohřební služby nebo vypraviteli pohřbu umožnit pohřbení nebo uložení lidských ostatků na pohřebišti; provozovatel pohřebiště má nárok na úhradu přiměřených nákladů za poskytnuté související služby.
- g) sdělit zájemcům podmínky pro sjednání nájmu dle typu hrobového místa
- h) v případě rušení pohřebiště splnit podmínky § 24 a
 - po podání žádosti o vydání rozhodnutí o zrušení pohřebiště u krajského úřadu informovat nájemce hrobových míst o zahájení řízení podle § 24 odst. 1, pokud je mu známa jejich adresa, a současně tuto informaci zveřejnit na místě na daném pohřebišti obvyklém,
 - písemně informovat nájemce hrobových míst o vydání rozhodnutí podle § 24 odst. 1 a datu, k němuž má být pohřebiště zrušeno, pokud je mu známa jejich adresa, a současně tuto informaci zveřejnit na místě na daném pohřebišti obvyklém,
 - pokud nájemci hrobových míst před zveřejněným dnem zrušení pohřebiště nepřemístí lidské ostatky na jiné pohřebiště, ponechat je na místě,
 - je-li provozovatelem veřejného pohřebiště obec, informovat vlastníka hrobky, náhrobku a ostatního hrobového zařízení, pokud mu je znám, že s nimi bude naloženo jako s věcmi opuštěnými; není-li provozovatelem veřejného pohřebiště obec, odevzdat tyto věci obci, na jejímž území se zrušené pohřebiště nachází, s uvedením kontaktních údajů jejich vlastníka, pokud je ke dni zrušení veřejného pohřebiště neodstranil, a o tomto postupu předem vlastníka informovat,
 - pokud má být využito zrušeného pohřebiště k účelu, při kterém je třeba prohloubit terén, zajistit exhumaci všech lidských ostatků a jejich uložení do společného hrobu na jiném pohřebišti; s nalezenými předměty, u nichž se předpokládá, že jsou zhotoveny z drahých kovů, nebo s předměty, které mají kulturně-historickou hodnotu, ponechanými v hrobech a hrobkách, naložit obdobně jako v bodu 4,
 - pokud jsou na pohřebišti zřízeny vsypové a rozptylové louky, zajistit přemístění tohoto travního porostu se zeminou na jiné pohřebiště,

Povinnosti provozovatele se vždy řídí § 20 zákona č. 256/2001 Sb. o pohřebnictví v platném a účinném znění.

Článek 6

Povinnosti správce pohřebiště

1. V případě, že je ustanoven správce pohřebiště, je tento povinen zejména:

- a) Připravit k pronájmu nová místa pro hroby, hrobky, urnová místa apod. (tzn. vytyčit - označit schématickým plánkem, číselně označit, vyčistit). Pronajímat tato místa a provádět obnovu nájmu zájemcům za podmínek, stanovených zákonem o pohřebnictví a Řádem tak, aby vznikly ucelené řady, oddíly, či skupiny hrobových míst stejného charakteru a rozměru. Žádný zájemce o pronájem místa na pohřebišti nemá nárok na individuální umístění hrobového místa mimo vymezený prostor stejného charakteru a rozměru.

- b) Zajišťovat údržbu veřejné zeleně na pohřebišti podle platných předpisů, pokynů příslušného správního orgánu, provádět údržbu cest a chodníků, opravovat oplocení, společná zařízení a inženýrské sítě.
- c) Zajišťovat sběr, třídění, uskladňování a likvidaci všech odpadů z pohřebiště včetně odpadů biologicky nebezpečných.
- d) Zabezpečovat pořádek a čistotu na pohřebišti, včetně údržby veřejných travnatých ploch, opuštěných hrobových míst, společných hrobů a vyhrazených ploch.
- e) Umožnit oprávněným osobám manipulaci se zetlelými, nezetlelými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště nebo provedení exhumace za podmínek stanovených zákonem o pohřebnictví a tímto Řádem.
- f) Spolupracovat při provádění evidence a vyřizování stížností včetně reklamací souvisejících se správou pohřebiště.
- g) Správce pohřebiště je povinen písemně upozornit nájemce na skončení sjednané doby nájmu nejméně 90 dnů před jejím skončením. Není-li mu trvalý pobyt, nebo sídlo nájemce znám, uveřejní tuto informaci v místě na daném pohřebišti obvyklém, nejméně 60 dnů před skončením sjednané doby nájmu.
- h) Správce pohřebiště je povinen během doby trvání nájmu zajistit k hrobovému místu přístup a zdržet se jakýchkoli zásahů do hrobového místa, s výjimkou případů, kdy je nezbytné bezodkladně zajistit bezpečný provoz pohřebiště, mimo kopání hrobů nebo opravy hrobových zařízení a hrobek v sousedství, avšak jen na dobu nezbytně nutnou.
- i) Písemně (protokolárně) předložit provozovateli pohřebiště alespoň 1x ročně návrh na předání náhrobků a ostatního hrobového zařízení, které si nájemce neodebere, nebo nezajistí prokazatelně jeho odstranění do 30-ti dnů po skončení nájmu, ač byl k tomu vyzván,

V případě, kdy správce pohřebiště ustanoven není, je vše výše uvedené povinností provozovatele.

Článek 7

Užívání hrobového místa

1. Žádný zájemce o nájem místa na pohřebišti nemá nárok na okupaci opuštěného hrobového místa, nebo na jiné, individuální umístění hrobu a hrobového zařízení v rámci hrobového místa.
2. Nájem hrobového místa (dále jen nájem) vzniká na základě **smlouvy o nájmu hrobového místa** uzavřené mezi pronajímatelem a nájemcem (dále jen smlouva o nájmu); smlouva musí mít písemnou formu a musí obsahovat určení druhu hrobového místa, jeho rozměry, výši nájemného a výši úhrady za služby spojené s nájmem. Výše nájemného a ceny služeb spojených s nájmem je stanovena cenovým výměrem obce.
3. K uzavření smlouvy o nájmu hrobového místa je nájemce povinen poskytnout pronajímateli pohřebiště veškeré údaje, jejichž vedení je předepsáno ustanovením § 21, odst. I zákona o pohřebnictví, kterými jsou:
 - jméno a příjmení osoby, jejíž lidské pozůstatky jsou na pohřebišti ukládány, místo a datum jejího narození a úmrtí a její rodné číslo.

- Údaje o jiných lidských pozůstatcích v rozsahu identifikace jiných lidských pozůstatků, datum uložení lidských pozůstatků nebo lidských ostatků na pohřebiště včetně jejich exhumace, určení hrobového místa, hloubky pohřbení, druhu rakve, vložky do rakve nebo transportního vaku; u lidských ostatků druh a číslo urny a v případě vsypu i místo jejich uložení,
 - záznam o nebezpečné nemoci, pokud osoba, jejíž lidské pozůstatky mají být uloženy do hrobu nebo hrobky, byla-li touto nemocí nakažena,
 - jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a rodné číslo nájemce hrobového místa, jde-li o fyzickou osobu, nebo obchodní jméno, název firmy, sídlo a identifikační číslo nájemce hrobového místa, jde-li o právnickou osobu,
 - datum uzavření nájemní smlouvy a dobu trvání závazku včetně údajů o změně smlouvy
 - údaje o hrobce, náhrobku a hrobovém zařízení daného hrobového místa, včetně údajů o vlastníku, pokud je znám, není-li vlastníkem nájemce, a to nejméně v rozsahu jméno, příjmení, trvalý pobyt, datum narození.
 - jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a další kontakty na osoby, které budou po smrti nájemce na základě určené posloupnosti pokračovat v nájmu.
4. Změny výše uvedených údajů a skutečností je nájemce povinen bez zbytečného odkladu oznámit správci pohřebiště.
 5. V případě, že se jedná o **nájem hrobového místa v podobě hrobu**, musí být doba, na niž se smlouva o nájmu uzavírá, stanovena tak, aby od pohřbení mohla být dodržena tlecí doba stanovená pro pohřebiště na němž se hrob nachází, to je **25 let**.
 6. Nájem hrobových míst se sjednává zpravidla na dobu:
 - pro hrob na 25let
 - pro urnová a epitafní místa na 10 let
 7. Provozovatel pohřebiště omezil minimální délku nájmu místa na 10 let (ne však na dobu kratší než je stanovena tlecí doba při pohřbení); osvobození od úhrady nájmu jakož i slevy z cen může učinit pouze provozovatel pohřebiště.
 8. Platným uzavřením nájemní smlouvy k hrobovému místu na pohřebišti vzniká nájemci právo zřídit na pronajatém místě hrob, hrobku, urnové místo, včetně vybudování náhrobku a hrobového zařízení (rám, krycí desky apod.) a vysázet květiny, to vše v souladu s obsahem nájemní smlouvy, tímto Řádem a pokyny správce pohřebiště, s následnou možností uložit v tomto místě lidské pozůstatky a lidské ostatky.
 9. Nájemní právo k hrobovému místu lze převést na třetí osobu pouze prostřednictvím provozovatele/správce pohřebiště novou smlouvou; současně s převodem nájemního práva je dosavadní nájemce a vlastník hrobky, náhrobku, nebo hrobového zařízení povinen předložit správci pohřebiště smlouvu o převodu uvedených věcí do vlastnictví jiné osoby, nezůstávají-li i nadále v jeho vlastnictví.
 10. Uložení konstrukce pro ukládání vykopané zeminy při výkopu vedlejšího hrobu a nutné kamenické práce na přilehlém hrobovém místě, to vše v odůvodněných případech a na nezbytně nutnou dobu, není omezením práva nájemce ve smyslu § 25 zákona o pohřebnictví. Dojde-li k zásahu do hrobového místa, nebo zařízení a vznikne-li tímto škoda, je povinen hrobové místo uvést do původního stavu, nebo škodu nahradit ten, kdo škodu způsobil. To platí i v případě, že škůdce ke své činnosti přibral třetí osobu.
 11. Nájemce je povinen vlastním nákladem zajišťovat údržbu pronajatého hrobového místa v rozsahu stanoveném smlouvou o nájmu.

- nejpozději do 3 měsíců od pohřbení do hrobu zajistit úpravu pohřbívací plochy hrobového místa,
- zajistit, aby plocha hrobového místa nezarůstala nevhodným porostem, který by narušoval svým vzhledem okolí, průběžně zajišťovat údržbu hrobového místa tak, aby travní porost nedosáhl květenství (vymetání trav), jakož i průběžně zajišťovat údržbu hrobového zařízení na vlastní náklady tak, aby jejich stav nebránil užívání hrobových míst ostatních nájemců a dalších osob,
- odstranit včas znehodnocené květinové a jiné dary, odpad a další předměty, které narušují estetický vzhled pohřebiště.

12. Nájemce je povinen neprodleně zajistit opravu hrobového zařízení, pokud je narušena jeho stabilita a ohrožuje tím zdraví, životy, nebo majetek dalších osob, pokud tak nájemce neučiní po uplynutí lhůty uvedené ve výzvě provozovatele/správce je provozovatel/správce pohřebiště oprávněn zajistit bezpečnost na náklady a riziko nájemce hrobového místa.

13. Je zakázáno odkládat díly hrobového zařízení na sousední hrobová místa, nebo je opírat o sousední hrobová zařízení.

14. Při užívání hrobového místa je nájemci zakázáno manipulovat s lidskými ostatky. Se zpopelněnými lidskými ostatky může nájemce manipulovat a ukládat je na pohřebišti pouze s vědomím provozovatele/správce.

15. Nájemce je povinen strpět číselného značení hrobových míst provedené provozovatelem i správcem, tyto čísla nepřemísťovat, nepoškozovat a nepoužívat k jiným účelům; nájemce je povinen strpět na hrobovém místě vhodně umístěný odkaz na uveřejněnou informaci ve vývěsce týkající se upozornění nájemce na skončení doby nájmu.

16. Pokud se hrobka nebo hrobové zařízení staly opuštěnými po účinnosti zákona 89/2012 Sb., občanský zákoník (tj. od 1. ledna 2014) a jsou zároveň stavbou, bude od 1. ledna 2024 provozovatelem pohřebiště provedena nabídka příslušnému Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

17. Pokud byla hrobka opuštěna před účinností zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (tj. před 1. lednem 2014), bude zaevidována do majetku obce, která je vlastníkem pozemku (viz ustanovení § 3056 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník) nebo obce, která je provozovatelem pohřebiště (viz ustanovení § 996 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

Oznámení o novém vlastníkově hrobky, která se tímto postupem stala hrobkou obecní, se zveřejní vhodným způsobem na veřejném pohřebišti (např. ve vývěsní skřínce). U opuštěného hrobového zařízení probíhá postup shodně.

18. Byl-li nájemce hrobového místa prokazatelně vyzván před ukončením nájmu k vyklizení hrobu od movitých i nemovitých věcí, v souladu s § 2225 občanského zákoníku při skončení nájmu předá nájemce hrobové místo vyklizené do 30 dnů od skončení nájmu. Při odevzdání hrobového zařízení nebo hrobky si nájemce vezme vše, kromě uložených lidských ostatků, ať zpopelněných nebo nezpopelněných, protože v souladu s § 493 občanského zákoníku lidské ostatky nejsou věci.

19. Po zániku nájmu se lidské ostatky nezpopeľnené i zpopelnené ponechajú na dosavadníom mieste. Pri nájmu hrobového miesta novým nájemcom budú tieto lidské ostatky v průběhu nového pohřbení uloženy pod úroveň dna hrobu. Není-li možné využít úroveň dna hrobu, uloží se lidské ostatky do společného hrobu téhož pohřbiště.
20. Při nesplnění bodu 18 je hrobové zařízení umístěno na hrobovém místě po zániku nájemní smlouvy bez právního důvodu tedy neoprávněně. Pokud na výzvu není odstraněno, pak má provozovatel pohřbiště možnost obrátit se na soud nebo v rámci svépomoci hrobové zařízení odstranit a uskladnit a následně vyzvat vlastníka ať si zařízení odebere. Náklady na odstranění a uskladnění hrobového zařízení ponese vlastník hrobového zařízení, Pokud na další výzvu vlastník nereaguje a náklady na odstranění a skladné překročí výši odhadované ceny hrobového zařízení, provozovatel hrobového zařízení prodá. Výtěžek použije na úhradu nákladů. Alternativně: Smlouvy o nájmu hrobových míst přímo stanoví, že pokud ke dni skončení sjednané doby nájmu nebude hrobové místo vyklizeno od hrobového zařízení či hrobky, počíná běžet tzv. **čekací doba pro opuštění** dle občanského zákoníku.
21. Některá hrobová zařízení nebo hrobky lze provozovateli pohřbiště darovat písemnou darovací smlouvou.

Článek 8

Podmínky zřízení hrobky, náhrobku, hrobového zařízení

1. Ke zhotovení hrobky, náhrobku, hrobového zařízení na pohřbišti, nebo úpravě již existujících je oprávněn pouze vlastník nebo jím zmocněná osoba po prokazatelném předchozím souhlasu nájemce hrobového místa a provozovatele / správce pohřbiště za jím stanovených podmínek.
2. Při provádění prací směřujících ke zhotovení, údržbě, opravám, nebo odstranění věcí na hrobovém místě je vždy třeba předchozího prokazatelného souhlasu nájemce, neprovádí-li tyto práce sám, přičemž je ten, kdo tyto práce provádí povinen činit tak dle pokynů provozovatele i správce pohřbiště, nájemní smlouvy a tohoto Řádu.
3. V případě, že je místo na pohřbišti určeno ke zřízení hrobky, je nájemce oprávněn zřídit hrobku způsobem, v rozsahu a za podmínek stanovených souhlasem provozovatele / správce ke zřízení hrobky, který je jako příloha nedílnou součástí nájemní smlouvy k předmětnému místu. Výška nadzemní stavby hrobky je regulována regulačním plánem města/obce a nesmí přesáhnout...
4. Podmínky ke zřízení hrobového zařízení mimo hrobky určuje provozovatel/správce v rozsahu:
 - určí rozměry, tvar hrobového zařízení případně druh použitého materiálu, minimální hloubku základů, odstupňování hrobového zařízení ve svahovitém terénu, šířku uliček mezi hrobovým zařízením, způsob uložení zeminy a odpadu při zřizování hrobového zařízení, jeho opravách a likvidaci. Jednotlivé díly hrobového zařízení musí být mezi sebou pevně kotveny
 - základy musí být provedeny do nezamrzající hloubky 80 cm, dimenzovány se zřetelem na únosnost půdy a nesmí zasahovat do pohřbívací plochy
 - základy musí odpovídat půdorysným rozměrům díla a podpovrchové hloubce základové spáry, která činí minimálně 80 cm
 - základy památníků, náhrobků nebo stél musí být zhotoveny z dostatečně únosného materiálu, odolného proti působení povětrnosti např. z prostého betonu či železobetonu, kamenného, popř. cihelného zdiva
 - přední a zadní rámy hrobu/hrobky musí být v jedné přímce s rámy sousedních hrobů

- při stavbě na svahovitém terénu musí být hrobové zařízení stejnoměrně odstupňováno

5. Při stavbě hrobky je navíc:

- nutné posoudit okolí plánované stavby (vliv na výsadbu, okolní komunikace, přístup k sousedním hrobovým místům)
 - vytvořit zadání pro projektovou dokumentaci ke stavbě hrobky (např. tvar hrobky a odvětrávání, typ terénu a půdy, prostoru hrobky pro požadovaný počet rakví, výkopu pro požadovaný počet rakví)
 - navrhnout materiály a hlavní konstrukční prvky včetně požadavků pro osazení hrobky hrobovým zařízením kamenickou firmou (základové pasy, beton, výztuže, betonové tvárnice) na základě předloženého statického výpočtu
 - zhotovit jednoduchý rozpočet stavby (ceny stav. materiálů a stav. prací, přesunu hmot)
 - provést uložení přebytečné zeminy (zajištění oddělení případných lidských ostatků, naložení, odvoz a uložení zeminy na skládku, dodržování hygienických předpisů a opatření)
 - zhotovit základové pasy včetně dodržení technologických postupů a parametrů pro zvolený materiál stavby
 - zhotovit stěny, vložit svislé i vodorovné výztuže, zhotovit otvory pro patra, zalít betonem a zhotovit odvodnění
 - ukončit stavbu (betonový věnec, popř. zhotovení vnitřního zakrytí stropnicemi a následná izolace proti povrchové vodě)
 - dodržet minimální světlost otvoru pro spuštění rakve s možností opakovaného otevření bez nutnosti demontáže hrobového zařízení
 - obsypat stěny hrobky, upravit okolní terén
 - protokolárně předat stavbu včetně souhlasu provozovatele pohřebiště tuto stavbu užívat
6. V průběhu zhotovování, údržby, oprav, nebo odstraňování hrobky, hrobového zařízení na pohřebišti odpovídá nájemce hrobového místa zadržování pořádku, za skladování potřebného materiálu na místech a způsobem určeným provozovatelem / správcem pohřebiště. Odstraňovaný stavební materiál, náhrobky, či jejich části, stejně tak i vykopanou zeminu je nájemce povinen nejpozději před přerušením práce téhož dne odvézt na určené místo skládky a případně uložit do příslušného kontejneru. Při těchto pracích nesmí být cesty a uličky na pohřebišti užívány k jinému účelu než ke komunikačním a nesmí být jejich průchodnost omezována.
7. Po skončení uvedených prací je nájemce povinen na svůj náklad uvést okolí příslušného hrobového místa a místa, která při práci znečistil, do původního stavu nejpozději do 48 hodin. Ukončení prací je nájemce povinen ohlásit provozovateli/ správci pohřebiště a je povinen uhradit náklady spojené s odvozem a likvidací odpadu, včetně odpadu biologicky nebezpečného, vzniklého při pracích na hrobovém místě, pokud tak neučinil na vlastní náklad sám. Spolu s tím nahlásí změny hrobového zařízení, zakládající povinnost změnit, či doplnit předepsanou evidenci. Totéž platí při likvidaci hrobového zařízení včetně základů a stavby hrobky.
8. Na hrobovém místě lze vysadit strom nebo keř pouze s předchozím písemným povolením provozovatele / správce pohřebiště. Provozovatel i správce může nájemci přikázat odstranění vysazené dřeviny bez jeho souhlasu, případně odstranit takovou výsadbu na náklad nájemce hrobového místa.
9. Vlastník hrobového zařízení je oprávněn odstranit hrobové zařízení z pohřebiště po předchozím projednání s provozovatelem/správcem a nájemcem hrobového místa.

Ukládání lidských pozůstatků a exhumace lidských ostatků

1. Otevřít hrob nebo hrobku na pohřebišti, ukládat do nich lidské pozůstatky nebo provádět Exhumaci je oprávněn pouze provozovatel pohřebiště nebo správce pohřebiště nebo provozovatel pohřební služby, který na základě smlouvy s vypravitelem pohřbu hodlá na pohřebišti pohřbit lidské pozůstatky (viz čl. 9).
2. Obdobně jako při přijímání lidských pozůstatků k pohřbení provozovatel / správce dbá na to, aby převzetí nezpopelněných lidských ostatků bylo doloženo alespoň úmrtním listem a průvodním dopisem s uvedením, o čí ostatky se jedná, odkud jsou (číslo hrobu a název pohřebiště) a v koho zájmu se exhumace a převoz prováděl (číslo objednávky a smluvní strany); u urny postačí předložit doklad o zpopelnění, který obsahuje údaje shodné s identifikačním štítkem. Tyto dokumenty by měly být podkladem i pro evidenci související s provozováním pohřebiště.
3. Zpopelněné lidské ostatky je možné uložit na pohřebišti vždy jen se souhlasem nájemce hrobového místa a provozovatele / správce pohřebiště, u hrobů zpravidla k nohám do niky, jinak v ochranném obalu.
4. V době po úmrtí nájemce, má-li být tento uložen do hrobu, jehož byl nájemcem, zajistí provozovatel / správce Úhradu nájemného na dobu tlecí od vypravitele pohřbu nebo jiné zmocněné osoby. Nepožádá-li nikdo o uzavření nájemní smlouvy k předmětnému místu, zůstává toto hrobové místo po tlecí dobu bez nájemce s povinností provozovatele / správce o toto místo pečovat.
5. Bez ohledu na uplynutí tlecí doby může být s nezpopelněnými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště manipulováno pouze na základě předchozího souhlasu provozovatele/správce pohřebiště.
6. Nezpopelněné i zpopelněné lidské ostatky mohou být exhumovány, tj. přemístěny nebo převezeny na jiné pohřebiště, pouze na písemnou a odůvodněnou žádost nájemce hrobového místa a nájemce nového hrobového místa na jiném pohřebišti, a to jen s písemným souhlasem provozovatele / správce pohřebiště. Převoz exhumovaných nezpopelněných lidských ostatků na jiné pohřebiště musí být předem objednan u provozovatele pohřební služby a objednávka k žádosti přiložena. Nájemce hrobového místa doloží k žádosti o exhumaci vždy skutečnost úmrtí podle § 22 odst.2 zákona o pohřebnictví a písemný souhlas osoby uvedené v § 114 odst. 1 občanského zákoníku. Před exhumací nezetlelých lidských ostatků musí nájemce hrobového místa písemně požádat o souhlas také krajskou hygienickou stanicí.
7. Exhumace nezpopelněných lidských ostatků za účelem jejich zpopelnění v krematoriu je zakázáno. Výjimky dle individuální žádosti může podle čl. 11 schválit pouze provozovatel pohřebiště.
8. Všechny rakve včetně exhumačních musí být označeny štítkem nejméně se jménem zemřelého, datem narození, datem úmrtí, dnem pohřbu a názvem provádějící pohřební služby.
9. Rakve, použité pro pohřbívání do země, musí být vyrobeny z takových materiálů, aby ve stanovené tlecí době zetlely spolu s lidskými ostatky. Za zetlelé se považují zbytky rakví (hlavních desek) o maximální velikosti 0,5 m² držící vcelku. Pro výrobu rakví ukládaných do hrobu na pohřebišti, nesmějí být použity díly z nerozložitelných materiálů. Kovový díl (madla rakve apod.) lze použít jen omezeně.

10. Výplň rakví (vystýlka), transportní vaky vložené do rakví a rubáše mohou být vyrobeny pouze z lehce rozložitelných materiálů jako dřevěné piliny, papír, u vaků rozložitelné plasty a u rubášů látky. Tkanina, ze které je oblečení zemřelého vyrobeno, by měla být nejlépe bez chemických příměsí.
11. K výrobě rakví a jejich nátěrů nesmí být použity barvy, lepidla a tvrdidla, obsahující složky škodlivých látek.
12. Milodary vložené do rakve mohou být vyrobeny také pouze ze snadno rozložitelných materiálů.
13. Pro pohřbívání do hrobek je nutno použít rakve:
 - vyrobené z dřevního materiálu s dlouhou trvanlivostí, do které bude umístěna poloviční zinková vložka, nebo
 - kovové, nebo
 - rakve dle ČSN
14. Maximální rozměry rakví v hrobkách nesmějí překročit délku 2,15m a šíři 0,85m.

Článek 10

Podmínky pro otevření hrobu nebo hrobky provozovatelem pohřební služby

1. Provozovatel pohřební služby smí otevřít hrob nebo hrobku na pohřebišti pro uložení lidských pozůstatků, nebo lidských ostatků, k provedení exhumace, popř. k jiným účelům, pokud provozovatel/správce pohřebiště obdrží v dostatečném předstihu před samotným otevřením hrobu nebo hrobky
 - písemnou žádost vypravitele pohřbu, nájemce hrobu a majitele hrobového zařízení o otevření hrobu nebo hrobky provozovatelem pohřební služby,
 - kopii té části smlouvy uzavřené mezi provozovatelem pohřební služby a vypravitelem pohřbu o vypravení pohřbu, která příkazuje pohřbít do příslušného hrobového místa,
 - doklad o oprávnění k podnikatelské činnosti v oblasti provozování pohřební služby a o oprávněnosti vykonávat podnikatelskou činnost technické služby – práce při kopání hrobů na pohřebištích (výpis z živnostenského rejstříku),
 - prohlášení, že uvedené práce zajistí provozovatel pohřební služby na vlastní náklad, vlastními zaměstnanci a s použitím vlastních pomůcek i náradí a na vlastní odpovědnost,
 - osvědčení o získání profesní kvalifikace Hrobník nebo potvrzení o absolvování školení hrobníků od zaměstnance provozovatele pohřební služby, který bude hrob nebo hrobku otevírat,
 - doklad o ověření znalosti předpisů BOZP a PO,
 - návrh na protokolování předání pracoviště před i po pohřební včetně fotografií příslušného hrobového místa před jeho otevřením a fotografie bezprostředně sousedících hrobů.
2. Zaměstnanec pohřební služby, který bude hrob nebo hrobku otevírat, musí být provozovatelem/správce pohřebiště seznámen s řádem pohřebiště, místními podmínkami a s jinými informacemi nezbytnými pro bezpečné a nezávadné otevření hrobu nebo hrobky.

3. Provádí-li otevření hrobu nebo hrobky zaměstnanec provozovatele pohřební služby, provozovatel / správce pohřebiště je oprávněn kdykoli
 - zkontrolovat průběh prací, stav výkopu a pažení, dohlédnout na zabezpečení vykopané hrobové jámy proti pádu třetí osoby a přítomnost druhého pracovníka provozovatele pohřební služby,
 - požádat o přerušeni prací; v takovém případě je zaměstnanec provozovatele pohřební služby povinen práce neprodleně pozastavit.
4. Provozovatel / správce pohřebiště může po dohodě s provozovatelem pohřební služby vybavit jeho zaměstnance pověřeného otevřením hrobu nebo hrobky vhodnými pracovními pomůckami, potřebnými nástroji i a náradím.
5. Otevření hrobu, u něhož neuplynula tleci doba od posledního pohřbení, je možné provést jen tehdy, pokud příslušná krajská hygienická stanice povolila manipulaci s nezetlelymi lidskými ostatky.
6. Provozovatel / správce pohřebiště může odmítnout otevření hrobu nebo hrobky, jsou-li k tomu závažné důvody, např. bezprostřední blízkost vzrostlého stromu, u něhož by musely být přerušeny hlavní kořeny (což by vedlo k narušení stability stromu), pokud je pohřebiště a jeho porost v nepříznivém stavu v důsledku vichřic, dešťových srážek, nebo pokrytí povrchu sněhem a ledem.
7. Rakev s lidskými pozůstatky musí být po uložení do hrobu zasypána zkyplenou zemí ve výš minimálně 1,2m.
8. Provozovatel / správce pohřebiště zajistí při otevření hrobu a hrobky provoz na pohřebišti tak, aby nebyl narušen veřejný pořádek a aby byl vyloučen přenos možné nákazy.
9. Náklady vzniklé provozovateli / správci pohřebiště v souvislosti s otevřením hrobu nebo hrobky hradí ten, kdo o otevření požádal provozovatel pohřebiště má nárok na úhradu přiměřených nákladů za poskytnuté výše uvedené a další související služby.

Článek 11

Sankce

1. **Porušení tohoto Řádu** bude postihováno podle § 5 odst. 1 písm. i) zákona č.251/2016 Sb., o některých přestupcích jako přestupek proti veřejnému pořádku, zvláště pokud fyzická osoba poruší podmínky uložené v tomto Řádu při konání pohřbu nebo pietního aktu.
2. **Přestupku** se dopustí také ten, kdo dle zákona o pohřebnictví
 - v rozporu s § 4 odst. 1 písm. f) zachází s lidskými pozůstatky nebo lidskými ostatky na pohřebišti způsobem dotýkajícím se důstojnosti zemřelého nebo mravního citění veřejnosti,
 - v rozporu s § 4 odst. 1 písm. g) neoprávněně otevře na pohřebišti konečnou rakev s lidskými pozůstatky nebo urnu s lidskými ostatky,
 - v rozporu s § 4 odst. 1 písm. h) neoprávněně otevře na pohřebišti hrob nebo hrobku nebo neoprávněně provádí exhumaci.
3. Za přestupky uvedené výše lze uložit pokutu až do výše **100 000,- Kč** ve smyslu § 26 zákona o pohřebnictví.

Článek 12

Ostatní ustanovení

1. Právní vztahy neupravené tímto řádem, vztahující se k provozování pohřebiště, se primárně řídí zákonem o pohřebnictví.
2. Pokud se písemný styk provádí doručenkou na adresu nájemce místa na pohřebišti, platí fikce doručení uplynutím posledního dne úložní lhůty u provozovatele poštovních služeb.
3. Kontrolu dodržování tohoto Řádu provádí obec, příp. provozovatel/správce pohřebiště.
4. Výjimky z Řádu pohřebiště dle individuální žádosti může schválit provozovatel pohřebiště.
5. Pokud pohřebiště, nebo jeho část, včetně hrobových zařízení, jsou zapsány v seznamu kulturních památek, nebo se nacházejí na území památkového zájmu, či jsou v seznamu válečných hrobů a pohřebišť, vztahují se na péči o ně zvláštní právní předpisy.

Článek 13

Zrušující ustanovení

1. Dnem nabytí účinnosti tohoto schváleného Řádu pohřebiště se zrušuje v celém rozsahu Řád pohřebiště č.1/2004, schválený zastupitelstvem obce usnesením č.2/2004 ze dne 26.5.2004, s účinností od 30.6.2004.

Článek 14

Závěrečné ustanovení

1. Tento Řád veřejného pohřebiště je účinný dnem zveřejnění.
2. Řád veřejného pohřebiště bude vyvěšen na úřední desce obecního úřadu po dobu 15ti dnů a po celou dobu platnosti tohoto řádu musí být vyvěšen na pohřebišti na místě obvyklém.

V Prackovicích nad Labem, dne 1.10.2020

Mgr. Andrea Svobodová Křešová
starostka obce